

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betűsor egy sor 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyolctűs betűsor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAURER JÓZSEF.

Szombat, december 3.

Mal számunk főbb közleményei:

- Az Incernnítás vitája.
- A politika aktualitásai.
- A miniszterelnök a belügyi kérdésekről.
- Katonatisztek családja.
- Ha a főherceg vaját gyárt.
- A győztesek.
- Száznegyvenezer koronás bírság.
- Éj, éj, bűvös-bájos éj!
- A rablómerénylő mérnök.
- Botrány a seprősi állami iskolában.

Lóhus a vidéken.

Arad, december 2.

Mint a főváros nyomoruságára a vidékről visszasíró hang, úgy szól ki az újságból a hír, hogy a vidéken is lóhúsmezárszékek lesznek. Noha a villamos közlekedés még nem olyan általános, mint a fővárosban és noha az autók is meglehetősen mértéktelenül harapódtak el: az ügésre és teherhordásra szánt állatokat szintén a vágóhidra cipeli a husinség. Hogy ez is van a vidéken, az kétségtelen volt eddig is, láthatta, aki a husarakat megfigyelte. Mégis azt hitték, hogy a jó vidéket valami különös gondviselés megóvjá a nyomornak ama rémeitől, a melyek a főváros túlnépesedésével bekövetkeztek. A vidéken még nem járnak négyen egy hónapos ágyra, még nem lakoltatják ki tömegével a lakókat, — s a boldog vidék a gyomrával sohase fogja megtudni, hogy a ló-rostélyost enni is szokták. Pedig

Budapestben ez már nem is különlegesség s nemcsak az alsóbb néposztályok konyháin, hanem intellektueknél is rendszeresen eszik a lóhúst, a melyről egyébként azt mondják, hogy jóízű, ép oly tápláló, mint a marhahús, vagy a vad, csak épen meg kell szokni.

Nagyszebenben, a praktikus százszok küzdötték le leghamarább a vidéki szemérmességet és fölállították a lóhús-széket. Pedig Nagyszeben husárai még messze vannak az aradiak mögött s a város pótdója egyébként is majdnem a legkisebb a vele egyforma nagyságu vidéki központok között. Talán, ha jól tudjuk, husz per cent sincsen. Nem valószínű tehát, hogy ott lenne a legnagyobb nyomor a vidéken. S hogy mégis az követte elsőnek a fővárosi példát, azt bizonyára az a helyes gondolkodás okozta, hogy a legszegényebb néposztályt, amely ma a mezárszékek tájára nem járhat, el kell látni a legszükségesebb tápláló szerrel, a hússal s ha a lóhús erre alkalmas, egészséges és megfelelő, nem szabad attól visszariadni csak azért, mert egy kissé — furcsa. Azok a tréfák és kipusztulni sohase akaró, rokkant ötletek, amelyeket a lóhúsra mondani szoktak, nem javítanak senkinek helyzetén, a ló-vágóhidak ellenben hústáplálékhoz juthatnak néhány ezer embert, akiknél ma ez elérhetetlen fényűzés-számba megy.

A husdrágaságot ez természetesen nem oldja meg. A lóhús nem konkurrál a marhahússal, a baromfival s ezeknek az ára maradna a régi. Azaz nem marad, mert hétről-hétre, vagy talán napról-napra emelkedik. Hozzáértő emberek jövendölnek, hogy az igazi husinségnek még csak az elején vagyunk. Az állathány mellé következtek az állatjárványok; ki tudja, mi van még hátra? A lóhús-székek mellett is megmarad a szüksége annak, hogy a husdrágaság ellen tovább küzdjünk, hogy annak orvoslására rendkívüli, gyors intézkedéseket, a kormány és a hatóságok teljes energiáját követeljük. De a nagyszebeni példa mindenestre utánozni való.

Talán csak valami urias álbüszkeség az, ami az embereket ettől visszatartja. Volt idő, amikor az igazi ur lealázónak tartotta, hogy a házában valamely lakást árendába adjon. Ettől fogva sok-sok mindenre rávitte az embereket részint a szükség, részint a gyakorlati gondolkodás. A vidéki ember előtt különös a pesti család, amely azért jár délután a kávéházba, hogy ne kelljen odahaza fűteni a lakást, — de egy kevés számításal megtalálja az okát. Talán itt is, s ép azok, a kik legjobban rá lennének utalva, eleintén idegenkednének a hústól; talán azért röstelkednének miatta, mert ezzel a nyomoruságuk egyik takarga-

Az öngyilkos.

Írta: Blró János.

I.

Debrői István jogot hallgatott Budapesten. Harminc forintot kapott otthonról és harminc forintot keresett egy ügyvédi irodában, volt tehát minden hónapban hatvan forintja. Nagyon kevés egy élni vágyó fiatal embernek. Debrői egy kurtskocsnában evett és egy kicsi hónap szobában lakott. Jövedelme másik felét asszonyokra és leányokra költötte. Nem a szerelmüket fizette meg. Néhány szál virág, egy kevés kugler, egy vacsora, uzsonna, valamely divatos kioszkban — kétszer annyi sem lett volna hozzá elegendő. S a jövedelmei nem nőttek, az adósságai annál jobban.

Elérkezett az idő, amikor Debrői István nem tudott több adósságot csinálni. Ez az idő előbb-utóbb elérkezik a hasonló életű emberek-nél, de nála nagyon korán érkezett el. Nem hiteleztek neki sehol. Kimerültek az apró segédeszközök is. Egy vacsora miatt eladta a télikabátját, egy uzsonna miatt egy ruháját, aztán még egy ruháját. Maradt mindezeken után sok édes emléke s egy ruhája, amit magán viselt. És tovább semmije.

Vannak emberek, kik élnek-halnak egy

szerelmes mosolygáért. Akik egy női hajszálra kötik az életüket, mert szerelem az életük tartalma, célja és feltétele. És Debrői, aki ilyen ember volt, mégis elbucszott a szerelmétől.

Nem volt pénze virágra, édességre, egyéb apróságokra s ezt szegyselte bevallani. Inkább küzdött nap-nap után, míg végre belefáradt egészen.

Leveleket írt nekik ilyenformán:

„Komoly feladatok várnak rám. Nincs időm szerelmeskedni.”

„A szerelmet nem lehet erőszakolni. Kitérek az utjából, mielőtt szerencsétlenné tenném.”

Ilyen, vagy hasonló tartalmu levelet írt tized. Megírta mind, ha sirt is hozzá, ha eszkorgatta is mellé a fogát, dühös, fájdalmas keserűséggel. Írta, hogy nem szereti őket és majd meghalt értük. De így csak nem írhatott, s legalább úgy gondolta, hogy nem írhat:

„Nem mehetek hozzád, mert virágot kívánsz s nekem nincsen pénzem, hogy egy szál piros rózsát vigyek a hajadba.”

„Kerüllek, mert vacsorázni hívsz s nekem nem volt csak egy téli kabátom.”

Mikorra lebonyolította dolgait, az életkedve, vidám szelleme, mosolygó humora úgy foszlott

le róla, mint valami vásott rongydarab. A régi Debrői István nem volt sehol. Magukkal vitték a levelei — az elfogyott virágok, uzsonnák, vacsorák.

Az asszonyok, leányok pedig azt hiszik, hogy a férfi mindig galád és beestelen, mert nem jön el a találkozóra.

II.

Egy hét múlva minden különös, újabb lelki emóció nélkül Debrői István elhatározta, hogy meghal. Ugy érezte a szívével, az eszével, minden idegével, hogy nincs miért élnie. A szerelmek elmúltak. — vége az életnek is. Az iroda falán lógott egy töltött revolver.

A principális fürdőn volt a családjával. Csak az irodában dolgoztak s a lakás üres volt egészen. Mikor délelőtt elmentek a többiek, Debrői ott maradt. Egyik megkérdezte tőle, hogy minek marad.

— A végrendeletemet írom, szólta komolyan.

Mulattak rajta. Vig fu ez a Debrői. A vig fu csatugyan leült az íróasztalhoz, mert úgy gondolta, tartozik apjának azzal, hogy megmagyarázza a cselekedetét. Tépeldött, hogy mit írjon. Az igazi okot nem írhatta meg az anyja miatt, meg a hugai miatt. Hazudoia

tott részéről borítanak föl a rongyot. De ez a röstelkedés nem lehet állandó; legyőzi a szükség, a mely máris érezhető. Nem tudjuk, meg lehetne-e statisztikával állapítani, hogy hány ember nem eszik Aradon husztáplálékot, s mennyi elfogyasztott hus esik átlagban évente egy emberre; ha ez az adat meglenne, ez bizonyíthatná legjobban, hogy a lóhus-mészárszéket, mint hatósági intézményt, meg kell csinálni. S mire az betöltene a hivatását, már nem is lenne a nyomornak jele, hanem olyan szükséglet, a melyet az idők változása hozott magával. A míg a fa nem volt drága, nem volt szükség borszeszes gyorsforralókra; ma pedig senkinél se jelent nyomoruságot, ha a tűzhely helyett spiritusszal főzi a reggelit vagy a vacsorát.

A készfizetések megkezdése. A munkapárti képviselők között az a hír terjedt el, hogy az osztrák-magyar bank egy éven belül megkezdik a készfizetéseket. Erre vonatkozólag Sándor Pál ma ezt a nyilatkozatot tette a Ház folyosóján:

— Egy pontra nézve vannak aggodalmaim. Nem tudom ugyanis elképzelni, hogy az osztrák-magyar bank részvényesei, akiknek többsége osztrákokból áll és akik ellenségei a készfizetések megkezdésének, hogy azok akarnak ezt. Ha azonban igaz az, amit híresztelnek, hogy most márciusban de facto megkezdik a készfizetéseket, úgy meg leszek vele elégedve

A közös bank új fiókjai. Budapestről jelentik: Tudvalevő, hogy a kormány a közös bankkal egyetértően több új bankfiókot akar felállítani. Egy munkapárti főember ma a képviselőház folyosóján erről a következőket mondotta:

— Több olyan város is jön a pénzügyminiszterhez bankfiókokért kunyorálni, amely független képviselőt választott. Ezek a városok a régi böles módszer szerint akarnak eljárni, hogy egy rókáról két bőrt nyuzhassanak le. A közösbank nem kell, de egy fiók-bankocská ugyanacsak kellene. És jellemzi ma a mi politikai viszonyainkat.

kell tehát. Addig tépelődött fölötte, amikor két óra lett.

Az idő sürgette. Három órákor jönnek vissza az irodába s akkor mára vége a tervnek. Ő pedig ma akart meghalni. Még ma vette a levélpapírt és beleírta a szokásos bucsuzót:

— Meguntam az életemet. Bocsássatok meg.
Pista.

Megcimezte a levelet és az asztalra tette. Azután nyugodtan, megfontoltan levetette a kabátját és a mellényét. Leakasztotta a revolvert, megnézte, megforgatta. Benne volt mind a hat golyó. Olyan nyugodtan vizsgálta, mintha egy aktát nézegetett volna.

Egyszerre megszólalt a telefon. Letette a revolvert és beszélt. Egyik kliens szólt be:

— Kérem, ne egyezkedjenek tovább. Adják be a keresetet. Még ma.

— Igen, még ma, szólt Dabróy. Fogott egy papírt és ráírta:

— A zöldfa-utcai fűszeres nem akar egyezkedni, még ma adják be a keresetet.

Odatette a papírt az irodavezető asztalára, azután vágya támadt egy cigarettára. Rágyújtott és félelmes nyugalommal szívta végig. Azután újra kezébe vette a gyilkos fegyvert. Odaállott a szoba közepére, az ingét elhuzta a mel-

Az indeminálás vitája.

— A képviselőház ülése. —

Tévirati tudósítás.

Budapest, december 2.

Az ülés elején alig néhány képviselő mutatkozik az üléssteremben. Az indeminálás vitája folytatása van napirenden.

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órákor megnyitja az ülést. Nyegre László jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. Észrevétel nélkül hitelesítik. Az elnöki előterjesztések után Papp Géza bemutatja a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződésről szóló javaslatot. Az elnök elrendeli a kinyomtatását.

Egry Béla nem szavazza meg az indeminálást, mert a mostani kényszerhelyzetet a munkapárt munkálatlansága idézte elő. Dátum szerint ismerteti a kormány eddigi működését, a melyből azt állapítja meg, hogy a munkapárt hibájából állott elő a mai helyzet: Kellő megfontoltsággal és előrelátással meg lehetett volna akadályozni, hogy a kormány hat hónapi indeminálás után újabb négy hónapi indeminálást kérjen. Kellett az idő a választók kipreparálására, a milliók megszerzésére és elköltésére. Foglalkozik a miniszterelnök politikai múltjával és jelenével.

Förster Béla: Van neki?

Egry Béla emlékeztetőbe idézi a Háznak azt a husz évet, amelyet Khuen-Héderváry Horvátországban töltött el. Majd arra a tízezer koronára kerül a sor, amelyet annak idején a Ház asztalára tettek. Héderváry akkor tréfának minősítette a dolgot. A mostanihoz hasonló gyalázatos választások még nem voltak. A pénzügyminiszter tegnap betérjesztette a bankjavaslatot. Nem foglalkozott még vele bővebben, de egy szakasz már is felháborította.

Mikosevics Kanut: Beszéljen másról, erről ráér még beszélni!

Egry Béla: Majd beszéljek róla akkor is!

Kun Béla: Megszólalt a közjegyző ur!

Egry Béla: Ez a szakasz a második fejezet ötödik szakasza. Felolvassa.

Elnök: Az indeminálás vitája keretében nem illeszthető be egy tegnap benyújtott és bizottsághoz utasított törvényjavaslat egyes szakaszainak a felolvasása.

Egry Béla: Ez a szakasz maga elég volna

arra, hogy bizalmatlan legyen a kormánnyal szemben. Ez a szakasz, ha törvény lesz, egyszerűsrimindenkorra eltűni az országot az önállóságtól és a gazdasági függetlenségtől. Áttér a választójogra. Kéveteli az általános, egyenlő, titkos, községenkinti választójogot és az erre vonatkozó törvényjavaslat betérjesztését. Bemutatja a trialisztikus monarchia térkép-tervezetét, a mely a bécsi cs. kir. nyomdában készült. Ez a térkép eltörli Magyarországot a föld színeről. Felolvassa németül a címét.

Az ellenzék gúnyos nevetéssel fogadja.

Batthyány Pál gróf a munkapárt felé: Ezt támogatják önök!

Egry Béla felszólítja a kereskedelmi minisztert, hogy koboztassa el a térképet. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Farkas Pál válaszol Pop Cs. Istvánnak, aki tegnap egy levelet tett le a Ház asztalára. A levelet Farkas Pál kapta és állítólag arról szól, hogy a kortessai követelik a választás előtt kilátásba helyezett jutalmakat. Farkas Pál kijelenti, hogy olyan levelekért, amelyeket ő kap, nem vállalhat felelősséget. A levélből különben nem derül ki, hogy hozzá intézték volna. Többet nem beszél erről az ügyről, mert ezidő szerint a legfelsőbb bíróság előtt fekszik. Azután az oláh kerületekben uralkodó viszonyokról és az igazságokról beszél. Aki nem a románok jelöltjére szavazott, annak nincs biztonságban az élete, de legalább is bojkottálják.

Mihályi Tivadar: Ez rágalom!

Elnök: Rendreutasítja.

Farkas Pál: Ezek tények. Folytatja az erőszakoskodások, a törvénytörések és igazságok felsorolását.

Eszterházy Mihály gróf: A kormány Phoenix-madárként emelkedett ki a koalíciós kormány testéből. Soha kormánynak kedvezőbb konjunktúrája nem volt, mint a jelenleginek. Téved a munkapárt, ha azt hiszi, hogy mélyebb árkat fog vonhatni a függetlenségi testvérpártok közt. (Nagy sajtó jobboldalon.) A függetlenségi párt nem lesz uszályhordozója a kormánynak, melynek senki se örül nagyon; a taktikáját visszaveti és legnagyobb fokban bizalmatlan a kormány ellen. Az általános, titkos választói jogot kéveteli. Az indeminálás javaslatához nem járul hozzá. (Élénk éljenzés a

— Cézár ne... Cézár ne...

Cézár talán nem is hallotta, de ha hallotta se ügyelt rá. Nyalta nyugodtan a vért tovább.

Debróy semmi fájdalmat nem érzett már. A szeme nyitva volt, de csak maga elé meredt vele s az az érzése volt, mintha ringatnák. Nem jobbra-balra, hanem fel és le, mint mikor kis gyermek korában az apja lóbálta. Már-már elszédült bele.

Ekkor jött másvalaki is: az irodának egy öreg őrök. Dadogott a szegény és sánta volt az egyik lábára.

Kinyitotta az ajtót, benézett s egyszerre sárga lett komikus, piros kicsi képe. A feje elkezdett reszketni. Azután kinyitotta a száját és iszonyu, verejtékes erőfeszítéssel beszélni akart.

— Mmmimi... mmmiért t... t... tette e... e... ezt?

Torz arcocskája olyan groteszk volt, szörnyű erőfeszítése oly furcsa és dadogása oly komikus, hogy Debróy nevetni kezdett. Nevetett hangtalanul, révedező eszmélettel, amíg egyszerre ringatás helyett föl meg le nem dobálták: fel az égig és le a pokolba s erre kiláldt az eszmélete utolsó szikrája is.

léről és a fegyvert szívének irányozta. Nem félt, nem irtózott, csak végtelenül sajnálta magát. Fojtogatta a keserűség és sajnálkozás. Félháromra járt az idő. Háromra visszajönnek, de ő halott lesz akkorára.

Behuntya a szemét és megnyomta a ravaszt. Irtózatos, kegyetlen rázkódást érzett minden tagjában és a kezéből messze hullott a revolver. Kinyitotta a szemét és látta, hogy a melléből sugárban patakzik a vér. S érezte, hogy él. Nem akart félmunkát végezni. Zihálva lépett egy-kettőt a fegyver felé, akkor megrökökint a térde s végigessett a szőnyegen.

A vére bugyogva tört elő a melléből s ő nézte. Undorodott tőle. A szagától, a színetől. Sajnálta a szőnyeget, amelyen sötét tócsákban állott, folydogált a vére. Mozdulni nem tudott, az ujját sem tudta emelni, de eszméletlenül volt, hallott, érzett mindent. És szörnyű testi, lelki gyötrelében várta, hogy melyik pillanatban jön a halál...

Az ajtó, amelyet nem csukott be, felnyitott eközben és szépen, kényelmesen besétált rajta egy kutya. Az ügyvéd nagy újfundlandi kutyája. Megállott Debróy előtt, nézte egy kicsit, ezután nyalni kezdte a vért a szőnyegen.

Debróy csak annyit tudott neki mondani:

Justh-párt részéről. A szónokot számosan üdvözlék)

Ezután szünet következett.

Szünet után Lukács Ödön horvátul szól a javaslatához.

Bakonyi Samu kijelenti, hogy az indemnitás megadása, vagy megtagadása tisztára bizalmi kérdés. Ő és pártja a kormány iránt bizalmatlan, önként folyik tehát, hogy a javaslatot nem fogadja el. Gazdasági téren a kormány a bankszabadság meghosszabbításáról és a készfizetésekről tegnap beterjesztett javaslataival nyílt vallomást tett politikájáról. Maga az a körülmény, hogy az osztrákok oly készséggel elfogadják, eléggé jellemzi a mi érdekünk elakadását.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a bankjavaslattal a banktárgyalások során foglalkozzék, most az indemnitásról van szó.

Az elnök figyelmeztetését a Justh-párt nagy zajongással fogadta.

— Joga van beszélni erről is!

— Nem tér el a tárgytól!

— A bizalmatlanságát okolja meg.

— *Jogod van beszélni, biztatja Bakonyit Justh Gyula is.*

Elnök kijelenti, hogy nem akarta a szónokot kritikájában korlátozni, de figyelmezteteni kívánta bizonyos határok betartására.

Bakonyi kijelenti, hogy a legteljesebb mértékben bizalmatlan a kormány iránt és nem szavazza meg a javaslatot.

Elnök ezután bejelenti, hogy a pénzügyminiszter a holnapi ülésen fog válaszolni Polónyi Géza interpellációjára az ötszázmillió kölcsön dolgában.

Az ülés ezzel véget ért.

tében alkalmas arra, hogy mind Ausztriának, mind Magyarországnak pénzügyi és gazdasági érdekeit teljes mértékben kielégítse. Az a tény, hogy ma a parlament elé terjesztették a jegybank közöserjét és az érem és pénzrendszer egységét 1917-ig biztosító javaslatokat, mindenki előtt örvendetesnek kell, hogy feltűnjön, a ki a két ország gazdasági fejlődésének előfeltételének tekinti a viszonyok állandóságát. A lap továbbá konstatálja, hogy az exposé, a mellyel Bilinski pénzügyminiszter a javaslatot kizárta, nagy parlamenti sikert hozott neki.

A miniszterelnök a belügyi kérdésekről.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Lávirati tudósítás.

Arad, december 2.

Budapestről jelelti tudósítónk: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma folytatta tanácskozásait a belügyi költségvetésről. A vita elején Khuen gróf miniszterelnök hosszabb beszédet mondott, amelyben foglalkozott a belügyi tárcza összes kérdéseivel és a vita folyamán felmerült kérdésekkel is.

A miniszterelnök beszédében kijelentette, hogy nincs igaza egyik szélsőséges véleménynek sem, a mely a magyar közigazgatást nagyon jónak, vagy nagyon rosszának mondja. Tény az, hogy némely vidéken ha nem is egészen kifogástalan a közigazgatás, általában kielégíthetőnek mondható.

Ami a közigazgatás reformját illeti, a kinevezési rendszer szerencsés megoldás lenne. Ez természetesen csak az ő egyéni véleménye. A reformmal kapcsolatos nyilatkozat ezidőszáig csak akadémikus eszmésére lehet. A kinevezési rendszer összeegyeztethető az autonómiával, mert hiszen az ideális cél az lenne, hogy az állami igazgatást állami szervek, az autonómia körébe tartozó közigazgatást pedig autonómiai szervek lássák el. Szükséges, hogy a közigazgatás körébe vágó azokféle és fontos feladatokat megfelelő alapos képzettségű egyének végezzék, ami ma el nem érhető a közigazgatási állások kockázatosága miatt. Foglalkozni kíván a közigazgatási állások állandósításával.

Szükségesnek tartja a közigazgatás modern szellemében való újjászervezését olyképen, hogy a pártpolitikai szempontok teljesen kiküszöböltesse, mert elvitathatatlan, hogy ezek a szempontok ma erősen érvényesülnek, ami a választási rendszer mellett természetes is.

A vármegyei tisztviselők statusrendezéséről illetőleg kijelenti, hogy a vármegyei tisztviselők jogos igényeit más módon is eszközölhetőnek tartja, mint a hogy a tisztviselők kívánják. A vármegyei tisztviselők statusrendezésére nagy súlyt helyez, mert teljes mértékben méltányolja azt a nagy fontosságú feladatot, a melynek teljesítésére a vármegyei tisztviselők hivatva vannak.

Beszélt ezután a miniszterelnök a kivándorlásról, amely szerinte csakis indirekt uton csökkenthető. Örvendetes ténynek tartja, hogy ma már sokkal kevesebben vannak olyanok, akik anyagiilag tönkremenve, fizikailag kimerülve vándorolnak vissza. Ez az eredmény nagyrészt a kivándorlás szabályozásának eredménye.

Szükségesnek tartja a miniszterelnök a fővárosi törvény reformját. Ezenkívül foglalkozik beszéde folyamán a gyermekvédelemmel, a betegápolási ügygyel, a körorvosi állások szervezésével és a választói jog kérdésével.

A választói jog kérdésére nézve kijelenti, hogy a választójogi reform a városi választójoggal nem kapcsolatos. A városi választási rendszernek függetlennnek kell lenni a politikai választójogtól. A városokban első sorban gazdasági és kulturális érdekek kielégítéséről van szó, ami nem teszi indokolttá a városi és politikai választói jogosultság egységesítését.

A miniszterelnök beszéde és több hozzászólás után általánosságban elfogadták a javaslatot.

Majd a részletes vitára tértek át, amelyben a miniszterelnök ismét felszólalt. A bizottság a javaslatot részleteiben is változtatás nélkül elfogadta.

Ezzel a belügyi tárcza költségvetése be van fejezve. A többi tárcza költségvetésének tárgyalását a bizottság holnap délután hat órakor kezdi el.

Jöttek a mentők a bekötözték. Azután vittek a kórházba... Cézár, mikor a vért nyalta, nem esirálta egykedvűbben a dolgát.

II.

A kórházban új kötést tettek a sebre. Előbb kitisztították a löcsatornát a kezelő orvos kijelentette, hogy kár a fáradságért.

— Az ostoba fiatal ember éjjelre meghal.

Volt ok a kegyetlen diagnózisra. A golyó elől ment be a mellén, megsértette a tüdőcsücsöt és kijött hátul. Debrőy hallotta, amit az orvos mondott. Értette a szót, de reagálni nem tudott a szörnyű profúciára. Eszméletére csak úgy hatott a szörnyű kijelentés, mint mikor a síma vitézkört gyöngén madárszárnya érinti a minden értelem nélkül ismételtette magában:

— Meg fogok halni... meg fogok halni.

Addig ismételtette, amíg egyszer elaludt mélyen, minden szomorúság a fájdalom nélkül. Éjjelkor felébredt. Az ápoló apáca félbehagyta az imádkozást és félő hajolt. Debrőy megkérdezte tőle:

— Ugy-e meghalok, kedves nővér?

Az apáca az ajkára tette az ujját és csak annyit mondott:

— Az Isten irgalmas.

— Az Isten... az Isten, ismételtette a beteg, azután elfacsarodott belől és fájdalmas, foj-

tozó keserűségében sírni kezdett. A párnáról lefelé gördültek a könnyei s ő siratta magát és fiatal, boldogtalan életét...

Másnap, miután újból bekötözték a bizni kezdtek a felgyógyulásában, odaállott az ágya elé a szobatársa, egy mérnök. Magas, szép szál ember volt, hatalmas, szőke bajuszu, kék szemű ember. A karja volt eltörve, azt forrasztották össze a kórházban. Mosolyogva nézett a Debrőy arcába.

— Cudar dolog, mi? Fáj, persze, hogy fáj, de egyéb baj nincs. Négy hét múlva úgy fogsz szaladgálni, mint a pinty.

— Az orvos... mondta volna Debrőy.

— Az orvos, az orvos, mondta a naz fenhéjazóan. Mit tud az orvos? Tud gyógyítani, de én látok. Nekem szemem van. Meg fogsz gyógyulni. Punktum.

A beteg szívesen elhitta neki a fájdalomtól nyöszörgő megmondás a nevét. Új barátja letorkolta.

— Fogd be a szádat, mert kiröppen rajta a lelked. Nagy számárságot csináltál, kedves fiatal barátom, hát most csak akkor beszélj, ha az orvos megengedi. Mert ő kitűnően csinálja a dolgát. Nekem meg szemem van.

Később nagyon összebarkáztak. Miker már szabad volt beszélni Debrőynek is, a mérnök leült az ágya szélére és kikérdezte.

— Hát szerelem, mondta azután. Nem is szerelem: szerelmek. Oh, de esacsi voltál, fiatal barátom. Oh, de esacsi voltál, ismételte megegyezően. S azután beszélt neki a szerelmekről.

— Milyen lehetetlen önhitt állat az ember. Nem gondolkozik, nem lát, hanem ha egy asszony vagy leány a karjaiba esik, azt hiszi, hogy ő a női szívek Napoleonja. Számárság. Szerelmekre kényszeríteni valakit nem lehet. Ha a nő nem akar tégedet szeretni, hiábavaló minden praktika, hiába ágálsz és hiába vagy Napoleon. A szerelem — jól jegyezd meg — kölcsönös, hallgatag megegyezés. A megegyezésbe pedig ne vidd belé a lelked, mert sohasem tudhatod: szeretnek, vagy csak játékszer vagy a kezükben s ugynevezett hódításaidra lehetséges olyan büszke, mint arra, hogy egy cigarettát után nem aietez mindjárt a laoirhoz...

Mikor Debrőy kilépett a kórház kapuján, utolszor lobbant fel a nyár. Szikrázott, tündöklött a napsugár, langyos fuvalmak ölelték körül s ereben új erővel perseggett az élet. Nagyot lélezett, felszegte a fejét s induit neki a városnak, ahonnan kiragyogtak színes asszonyi ruhák.

De ő nem arra nézett, hanem fölfelé, ahonnan csodás, megejtő ragyogással szórta szikráit az Élet.

Ha a főherceg vaját gyárt.

— Egy város tejsége. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 2.

Épp úgy, mint Aradon, Pécsen is nagy most a tejség. Az egész városban nem lehet tejet kapni, mert a tejesarnok uradalmi szállítója kénytelen a tejet Frigyes főhercegnek eladni, hogy abból a főherceg vaját gyártasson és Bécsbe szállíttassa.

Erről a Pécsi Hírlap a következőket jegyzi föl:

Ma már ott tartunk, hogy Pécsről nemcsak a marhabetegség miatt zár alá helyezett falvak tejszállítása marad el, hanem egészséges tehenészettel bíró uradalmak is megvonják a tejet.

Az egyik szigeti külvárosi tejesarnokban már bekövetkezett ez az eset. A tejesarnok múlt héten tudatta állandó vevőivel, hogy december elseje után nem szállít a számukra több tejet. Az általános drágaságtól ugyanis eléggé sujtott háziasszonyok elkéserevde vették tudomásul, hogy ezentúl már fölemelt áron, drága pénzért sem kaphatnak tejet. A tejesarnok tulajdonosnőjét magát is bosszantotta, hogy kénytelen megválni régi vevőitől, de nem tehetett másként.

— Száz liter tejet kaptam naponta egyik közeli uradalomból — mondotta az asszony. — December elsejére az uradalom felmondta a tejszállítást. Nem adnak el nekem több tejet, mert az uradalom Frigyes főherceg vajgyárába szállítja a tejet!

Nos hát tessék látni, mélyen tisztelt háziasszony, ezért nincsen tej Pécsen! Azért, mert a főherceg nagyiparos, tejiparos, sőt tejjáros. Mert arról már többrendbeli gyönyörű dírbülbust olvastunk, hogy milyen nagyszerű, milyen pompás, milyen lélekfölemelő dolog az, hogy olyan rettenetes nagy ur, mint Frigyes főherceg, Pélmonostoron vajgyárat épít. A vajgyárnak ugyan Baranya és Pécs kevés hasznát látta eddig is, mert az a napi 16 000 liter tejből készült vaj ugyan nem jutott el Pécsre. Egy szelet pélmonostori, főhercegi vaját nem láttunk még Pécsen, mert azt azon a módon, tömegesen előrekötött szerződés alapján viszik Bécsbe. Ha már eddig haszon nem volt a főhercegi vajgyártásból, hát ezután hadd legyen kár!

A főhercegi vajgyárat súlyos szerződések kötelezik arra, hogy ennyi, meg annyi vaját szállítson naponta Bécsbe. A marhavész pedig megcsökkentette a tejtermelést, úgy, hogy az uradalom kénytelen új tejszállítókat keresni és elvenni a pécsi piactól a tejet, előmozdítja, végleg kielesteti a pécsi tejséget, azért, hogy akadálytalanul szállíthasson vaját — Bécsbe. Az a napi száz liter tej, amely december elsejével egyik kisebb uradalom révén marad el Pécsről, még csak a kezdet. A hatalmas főhercegi uradalom képes arra is, hogy apránként, fokozatosan megigya egész Baranya tejét.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A halottrabló rendőrkapitány. Szegedről jelentik: Vlahovits János nagyikindai rendőrkapitány, mint ismeretes, még április havában Joanevics István udvari tanácsostól, aki nek holtestét megvizsgálta negyvenezer korona értékű papírt lopott el. Ezért a nagyikindai törvényszék két évi és két havi börtönre ítélte. A szegedi királyi tábla ma tárgyalta Vlahovits büntnyvét és a védő indítványára a tárgyalás kiegészítését és több új tanu kihallgatását rendelte el.

§ Bedők szabadlábos. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség egy héttel ezelőtt egy német város feljelentésére letartóztatta Bedő Géza volt főhadnagyot és nejét szarolás miatt. A

vizsgálóbíró nyomában a kihallgatás után szabadon bocsátotta, Bedő azonban továbbra is fogva maradt, mert ellene a szaroláson kívül család büntette miatt is érkezett feljelentés. Mivel ezt a feljelentést időközben visszavonták, a vizsgálóbíró ma Bedő védőügyvédjének kérelmére a volt főhadnagyot szabadlábra helyezte.

Száznegyvenezer koronás birság.

— Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt elítélték. —

(Budapesti levél.)

Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárcaimű, előkelő budapesti pénzintézetet november 26-án 140.000 korona birságra ítélte a közigazgatási bíróság. Az ítélet e'duzott helyen, legapróbb betűkben jelent meg a lapokban, elfordított tényállással, melyet hivatalos kommunikációban adott ki a bank. Ez a tényállás hamis és rosszhiszemű. Szándékosan érthetetlenül fogalmazták meg, hogy az olvasó ne értse meg a tartalmát.

A feljelentő Kovács Gyula, az Egyesült fővárosi volt főkönyvelője, aki 18 éven keresztül szolgált a takarékpénztár értékpapír-osztályában. Két év előtt bocsátották el, a bank szerint nagy adósságai miatt, Kovács szerint azért, mert beteg, tödővényszerű és többé nem tudott eléggé dolgozni.

Távózás után, Kovács Gyula feljelentette az Egyesült fővárosit, hogy értékpapírok adóját eltitkolta és évek óta ezekkel károsította meg a kincstárt. A feljelentés elmondja, hogy a „kosztba adott” értékpapírok után az Egyesült fővárosi nem fizetett rendszeresen adót. Törvény és szokás szerint minden prolongációnál (medio és ultimo) forgalmi adó fizetendő. Azaz, ha valaki 50 közu'i részvényt ad kosztba, az értékpapírokat minden elsején és tizenötödikén prolongálni kell a prolongáció után forgalmi adó fizetendő. Ha valaki kilenc hónapig hagyja kosztban a papírosait, akkor tizennyolcszor kell prolongálni az értékeket és tizennyolcszor kell forgalmi adót fizetni utána. Az Egyesült fővárosi a feleknek fel is számította az adót tizennyolcszor, ellenben a kincstár előtt eltitkolta és csak kétszer fizetett, először, amikor a papírt kosztba adták, másodsor, amikor a kosztból kivették.

Hát ez egyszerű csalás, adóeltitkolás volt a feljelentés alapján a díj és illetékszabási hivatal vizsgálatot indított ez ügyben. A vizsgálat megállapította, hogy a feljelentés igen alapos. Öt esztendő alatt 22000 korona adót titkolt el az Egyesült fővárosi s ennek hetvenötiszázadosára, azaz 156.000 koronára ítélték.

A takarékpénztár megfeleltette az ítéletet a közigazgatási bíróság, mely november huszonhatodikán, szombaton foglalkozott az ügyvel, szakértők meghallgatása után helybenhagyta, csak körülbelül 12.000 koronával szállította le. Marad tehát az Egyesült fővárosi büntetése 140 000 korona.

Ez a tény. Ezt a tényt a lapok elferdítve, a birság tapintatos elhallgatásával közölték. A takarékpénztár kezve'mi u'on a birság enyhítését kérheti a pénzügyminisztertől és valószínű, hogy kérni is fogja. Erre vall az intézet hivatalos kommunikációjának utolsó sora, mely így szól: „a birság elengedése a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik.”

Mint a Pesti Futár holnapi száma közölni fogja, a feljelentő, Kovács Gyula, aki jelenleg kávéház Budán, a Pálffy-kávéház tulajdonosa, törvény szerint a birság egyharmadát igényelheti a kincstártól. Szóval Kovácsnak jár ebből a büntetésből 48.000 korona.

A politika aktualitásai.

(Meddig tart az indemnitási vita? — Justhék, Kossuthék és a horvátok. — Bank-exlex réme. — Apponyi a bankjavaslat ellen.)

Távirati tudósítás.

Arad, december 2

A kormányt és a pártokat most leginkább az a kérdés érdekli, meddig tart a képviselőházban az indemnitás vitája. Tudvalevő, hogy ez év végéig még több sürgős javaslatot kell letárgyalni. Így a bankszabadság meghosszabbítását, a szerbiai szerződést és az Adria tengerhajózási társasággal kötendő szerződésről szóló javaslatot. Ezek közül a bankjavaslat tegnap óta a H's előtt van és napirendre kerülhet, mielőtt az indemnitás vitája véget ér.

Az indemnitási javaslat ellen a Justh-párt vezet az akciót, de hamarosan kiderült, hogy a pártban nem valami erős a harcosszág. A párt maga is érzi gyöngeségét, amelyen csak a nyílt technikai obstrukcióval tudna segíteni. Mivel pedig ehhez a végső eszközhöz nem akarnak nyulni, ma már a Kossuth pártához közeledtek, hogy onnét szerezzenek segítő csapatot.

Kossuth Ferenc a Justh-pártból hosszántézt kérdésre azt válaszolta, hogy pártja a bankjavaslattal szemben nem fogja ugyan egész erejét kifejteni, de nincsen okuk rá, hogy az indemnitási vitában élénkebb részt ne vegyenek. Kossuth szót is ma két-három hívének, hogy szólaljanak fel, de eddig Kossuth-párti szónokok nem irakoztak fel.

Ma azonban Justhék oly oldalról kaptak segítséget, ahonnan nem várták, a horvátok részéről. Mostanában állandóan eljár a képviselőház tilisére husz-huszonöt horvát képviselő, akik jobbadán a horvát szerb koalícióhoz tartoznak. Ezek ugyan kijelentették, hogy nem fognak obstruálni, mégis minden jel arra vall, hogy az obstrukciókhoz szegődnek.

Uglátsszik ugyanis, hogy a függetlenségi pártoknak az a törekvése, hogy a bankjavaslatot megobstruálják és bank-exlexet idézzenek elő. Különösen a készfizetésről szóló formula izgatja a függetlenségiakat. Ezt vitatta ma a folyosón egy nagy csoport függetlenségi képviselő, akik között Polónyi és Uron vitték a szót. Egyszerre csak hozzájuk lépett Apponyi Albert gróf:

— Az indemnitási vitát most már be kellene fejezni, s át kellene térni a bankjavaslat tárgyalására.

Apponyinak ezt a megjegyzését a Kossuth-pártiak nagy tetszéssel fogadták és azt hangsúlyozták, hogy a bankjavaslat elleni harcban teljes erővel fognak résztvenni. Ugyanabban a csoportban tárgyalta Essterházy Mihály gróf azon ajánlatát, hogy a két függetlenségi párt vállalva harcadjon.

Polónyi ezt a kérdést intézte Apponyi Alberthez:

— Mi a véleménye a bankjavaslatról?

— A nemzetre nézve rossz, felelte Apponyi, de nekünk ellenszéknek jó.

— Arra jó ez a javaslat, jegyezte meg Polónyi, hogy összehozza az ellenszék. Közös nagy akciót kellene indítanunk.

— Ezt én is kívánatosnak tartanám, válaszolt Apponyi.

SPORT.

+ Az aradi wiggengyári sportegyesület e hó 3-án, azaz szombaton este 8 órakor rendez helyiségében (gróf Leiningen-u'ca, Bleuffer vendég ó) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat a társasorozat fontosságára való tekintettel szívesen hívja meg az elnökség.

A rablómerénylő mérnök.

— Braikoffné az uráról. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 2.

Tegnap délután egy megtévelyedett alkoholistá rettetés bünt akart elkövetni. A Harmincad utca egy ékszerboltjában gyilkolni és rabolni akart, hogy szeretőjét az övéhez begigazolja. Braikoff Gusztáv érdekes multu ember, milliók vártak rá, az apja kalandos vállalkozó volt, tízennyolc millió frankot tudott összehozni egy emberöltő alatt. És ebből a vagyonból kitagadta az egyik fiát, akit ugylát- azik a sok hányattatás örüllté tett.

Ma reggel fővárosi munkatársunk meglátogatta Braikoffné és erről a látogatásról a következőkben számol be:

Látogatás Braikoffnél.

A király utcai régi házak egy szomorú maradványa még a tizenegyes szám. Az udvar Közepén egy fényképezési műterem áll. Most egy raktár is épül az udvar közepén, amelyet apró, szegényes lakások öveznek. Most, hogy két napja esik az eső, az udvarban már csak deszkák lehet járni, amelyek hidacsokként gyanánt tégladarabokra vannak fölrakva. A huszonhatos számú lakásban lakik Spét Mór cipész-mester. Alacsony kis konyhába vezet az ajtó, egy öreges néni és egy magas szál ember laknak benne.

— Braikoff mérnök feleségét keresem.

Az asszony oldalt mutat, jobbra. Balépek. Öten vannak bent. Egy magas szőke leány, egy másik, valamivel fiatalabb és egy harmadik, aki iskolás még. Szőkék, kékszemeűek, egyik bájosabb a másiknál. Az egyik sarokban egy fincska gubbaszt, sáppadt, ott fonnyad a veszedelmes levegőben, ami egy ilyen bérházba szorult téli idején. Olyan gyönyörűek és kedvesek ezek a gyerekek, hogy a rettenetes nyomort el is felejttem. Pedig szembeötlik nagyon. Egy ágy áll az ablakkal szemben, rajta kevés ágynemű, oldalt ócska, szakadozott viaszkvá- azon pamlag, ezen is kendők, terítők, a család ezen aludt. Egy asztal, egy szekrény, két szék és a butorsátnak vége.

Az asszony székkal kínál.

A szeméi kisírtak, az arca fonnyadt egy kissé a nagy megrázkódtatástól, amelyen tegnap óta keresztül ment. Most is sír, amikor megtudja, hogy mi járásban vagyok.

— Uram, ezt nem józanul követhette el a férjem. Istennem, mennyit szenvedtem érte, még ezt is el kell tűrnöm miatt.

Azután lassan, nagy intelligenciával mondta el a tragédiáját.

— Az a'yám állategészségügyi főfelügyelő volt Orsován. Nagyon előkelően éltünk és természetesen, hogy gazdagon akartak kiházasítani. Akkoriban jött oda a férjem is, aki részt vett a Vaskapu szabályozási munkálataiban. Nagy intelligenciájú fiatalember volt, öt nyelvet iradalmilag bírt, azonfelül híres volt a gavallériájáról is. Az atyja Belgiumban és Németországban taníttatta és úgy hiszem, eléggé jellemmeztem őt, ha megmondom, hogy csak zsebpénzt kapott kétezer frankot havonta. Nagyuri életmódot folytatott és ezekről az uri állurjairól soha egészen lemondani nem tudott. *En magam 250.000 frankot kaptam hozományul.* Az öreg, egy Hollandiából Oroszországba került kereskedő volt, aki itt a török orosz háboruban nagy szerepet vitt.

Az orosz hadügyi kormány nála eszközölte a legjelentékenyebb szállításokat és akkor hirtelen lett többszörös milliomos. Azután még mindig vállalkozott és amibe belefogott, az aranyjává vált. Halálakor, egy hevenyészett

leltározás után tízennyolc millió frank hagyatékot állapítottak meg. De egy kissé előre futottam az elbeszélésben. Mikor férjhez mentem, az apósom nagyon kedves lett hozzám, majd tölakodó is és egy izben, amikor azt a szemérmellen ajánlatot tette, hogy szökjem meg vele, egyszerűen kipofoztam. Azért ki is tagadta az uramat a hagyatékából. A férjem még tovább is dolgozott. A csernavodai hid építkezésénél vett részt, majd Bukaresztbe költöztünk, a hol egy nagy kályhaégetőnek lett a műszaki vezetője.

— Azután megindult az örökösödési háborúság. Egy román agitátor és az uram egy rokona levették a lábáról és egy átdorbézolt éjszaka után kötelezvényt irattak alá vele, hogy rem reflektál a vagyonára, hanem rájuk oedálja.

Akkor nekiadta magát az ivásnak és már a legkisebb korty is megrészegette. Ezért el is akartam válni tőle, de gyerekeim nevében könyörgött mindig, hogy maradjak vele. A rokonnaim adták a pénzt, hogy a pórt vigyük tovább, most is folyik, a leghiresebb bukaresti ügyvédek: *Porumbárs és Arion Virgil* vezetik.

— Itt lakunk június óta Budapesten. A legnagyobb nyomorban peresze. Amit rokonok küldtek és amit a nagyobbik gyermekeim kerestek, abból éldegélünk. A butoraink be vannak raktározva és legjobb kilátásaink vannak arra, hogy most kitesznek házbér miatt az utcára.

— Tegnap reggel azzal ment el az uram, hogy elutazik és hoz majd pénzt haza, hogy kifizessük a lakbért. Hogy azó'a mi történt, azt tudja már...

És Braikoffné a tenyerébe temette az arcát és keservesen sírt...

Braikoff vallomása.

Braikoff az éjszakát nyugodtan töltötte az egyes számú cellában. Reggel 9 órakor pedig Tóth János rendőrkapitány, aki a tegnap letartóztatott emberek fölött riportot tartott, maga elé vezette a rablómerénylő mérnököt. Braikoff töredelmesen beismerte, hogy előre megfontolt szándékkal akart rabolni, de a nyomor hajította a bünbe, ittas is volt, s nem lehet teljes beszámítás alá venni a tettét.

Elmondja, hogy előkelő családból származik. Édesatyja orosz ezredes volt, akinek valami politikai vétség miatt el kellett távoznia hazájából; Svájcba utazott, ahol először Zürichben, később Genfben kereskedelemmel foglalkozott. Őt mérnöknek nevelte, amikor megszerelte oklevelét, elutazott a nagyvilágba. Volt Németországban, Bulgáriában, Romániában, Magyarországon és Budapesten a Dunaszabályozási társaságnak volt az alkalmazottja hosszabb ideig. Tízennégy hónappal ezelőtt Romániában a Csernavoda hidjának az építésében vett részt, de azóta nincs foglalkozása.

Édesatyja tizenkét évvel ezelőtt halt meg Bukarestben és 300.000 frankot hagyott hátra. Az örökségen összeveszett Braikoff Gusztáv édesatyja második házasságából származó mostohatestvéreivel, Jánossal és Tóddal, akik elhitették az édesatyjával, hogy ő az élete ellenőr, ezért az atyja kitagadta az örökségből. Ő a végrendeletet pörrel támadta meg Arion Virgil dr. egyetemi tanár, aki Jassyban lakik, képviselte, budapesti ügyvédje pedig Mayer Sándor dr. volt, aki örökségére 10.000 koronát előlegezett neki. A per tizenkét év óta folyik és abba a kedvező stádiumba jutott, hogy mostohatestvéreivel egyezséget ajánlottak neki. Ki is egyeztek 65.000 koronában, de nem tudta bevárni, amíg a pénzt megkapja. Borsasztó nyomorban élt nyolc tagból álló családjával. Neki munkája nem volt. Legidősebb leánya, a husz

éves Eleonora egy belvárosi kalaposüzletben, tizenhat éves Etza nevű leánya a Gabelsberger-féle gyorsírodában volt alkalmazva, ezenkívül még négy gyermek van. Az egész család a két leány keresményéből élt.

Braikoff a háiban mindenkinek tartozott, a hitelezők szerongatták, s az utóbbi időben kétségbeejtővé vált a helyzete. Sokáig töprengett azon, hogyan segítsen magán, míg végre megérlelődött benne a rablás terve, amelyre nagy előkészületeket tett. Tudta, hogyha hirtelen pénzhez jut, gyanus lesz, ezért itt Budapesten feladott a saját címére egy táviratot a következő szöveggel:

„400 korona felveendő. Dethiáni.”

Ezt a táviratot megmutogatta a házigárdájának, a házmesternek, akitől öt koronát kért kölcsön, feleségének, leányainak örömmel hirdette, hogy végre pénzhez jut. A leányaitól tizennégy koronát is kért kölcsön, ezen vásárolta a revolvert, amit tegnap reggel a Zuglóban ki is próbált.

Két hétig gondolkozott azon, hogy elkövesse e a rablást, vagy sem. Hétfőn már kiszemelte a harmadad-utcai ékszeres boltot, végre is akarta hajtatni a rablást, de nem volt bátorsága. Azóta többször járt az üzlet körül, míg végre tegnap rászánta magát. Nem akart megölni senkit, csak védekezésre képtelenné akarta tenni az elárusítót. Gondolt arra is, hogy esetleg menekülés közben elveszitheti azt, amit magánál hordott, azért tegnap otthon hagyta a pénztárcáját, igazoló írásait s teljesen üres zsebbel állított be az ékszeres boltba. Nem volt teljesen beszámítható állapotban, mert megelőzőleg a keleti pályaudvar mellett egy pálinkamérésben két deci rumot ivott. A rendőrorvos azonban megállapította, hogy amikor a merényletet elkövette, nem volt ittas.

Braikoffot a riportról Bartha Endre dr. rendőrfogalmazóhoz vitték, aki vallomásáról részletes jegyzőkönyvet vett fel, majd ujjnyomatokat vettek róla és lefényképezték.

A zsolnai mandátum. Zsolnáról táviratozásk: A zsolnai-rajocsi választókerület nemzeti munkapárti választói tegnap tartott jelölő gyűléséről a következő üdvözlő táviratot küldték *Khuen Héderváry Károly* gróf miniszterelnökök:

A zsolnai-rajocsi kerület munkapárti választói a mai napon megtartott jelölő gyűlésben *Hencz Károly* dr.-t egyhangulag jelölve, nem mulasztják el nagyméltóságodat is a legmelegebben üdvözölni és alkalomból és biztosítani arról, hogy a kerület munkapárti választói a párhüség jegyében a jövőre nézve is a legnagyobb bizalommal néznek nagyméltóságod kormányának üdvös sikerei felé. *Stern Rezső* dr. pártelnök, *Spányol Hugó* pártjegyző.

A választók egyszersmind táviratilag üdvözölték volt képviselőjüket. *Kálmán Gusztáv* államtitkár is a következő táviratban:

A mai napon lefolyt jelölő gyűlésünkön első sorban legmélyebb sajnálatunknak adunk kifejezést azon veszteség fölött, mely bennünket méltóságod lemondása folytán ért. Midőn ezt méltóságoddal mély tisztelettel közöljük, egyuttal azon reményünknek adunk kifejezést, hogy azon szeretet és bizalomteljes kapcsolatot, mely a kerület választóit méltóságoddal összefűzte, a lemondás folytán a jövőben sem fog csorbát szenvedni. *Stern Rezső* dr. pártelnök, *Spányol Hugó* pártjegyző.

Táviratoztak még a jelölő gyűlésről *Szilyavszky Gyula* főispánnak és a nemzeti munkapárt központi végrehajtó bizottságának.

Katonatisztek csalója.

Távirati tudósítás.

Arad, december 2.

Tegnap följegyzésre méltó ügyet tárgyalt a győri kir. tábla büntető tanácsa. A vádlott Faragó László képügnök, aki több katonatisztet esapott be.

Három rendbeli csalással vádolták Faragó Lászlót, aki főgimnáziumot végzett és élte folyása alatt néhányszor csalásért, sikkasztásért és okirathamisításért hosszabb időn át ült. A komáromi kir. törvényszék ítélte el legutóbb ebben az ügyben 1 évi és 6 hónapi börtönre, továbbá 30 napra átváltoztatható, összesen 300 korona pénzbüntetésre és 5 évi hivatalvesztésre. Faragó a törvényszék ítéletét megfőlelbezte.

A három rendbeli csalást Komáromban követte el Faragó, mint a „Magyar művészek képeit terjesztő vállalat” ügynöke. Mint képügnök kezelt fel három katonatisztet s mikor tárgyalni kezdtek a tiszt urak a jó svádású emberrel, az átalakult pénzügnökké s így mint önmagában egyesített kép- és pénzügnök megcsinálta az üzletet, melyre a tisztak alaposan ráfizettek s melyért ő a províziót az államtól kapta meg a bíróság közvetítésével börtönbüntetés alakjában.

1907-ben Faragó László fölkeresett Komáromban egyenként tisztet, akikről tudta, hogy pénzre van szükségük. Azoknak képeket ajánlott megvételre. Ez egy kicsit így furcsa, hogy olyanoktól kérjen pénzt, képekért, akiknek nincs, de ez már így szokásos. Az ajánlata az volt, hogy a képeket részletfizetésre rendeljék meg az általa képviselt cégnél. E végből alá kell írniok egy megrendelési lapot, s a képek értékének megfelelő összegről kiállított váltót. Ők azonban a képeket nem is fogják látni, mert azokra fog nekik készpénzt szerezni, amit 25—30 százalékos levonásával megkapnak.

A tisztak aláírtak egy megrendelési lapot, amelyen nyomtatásban rajta volt, hogy a képekre az egész ár lefizetéséig fentartja a szállító cég a tulajdonjogot, s rajta volt az is, hogy a kiállított váltót a cég csak akkor számoltatja le, ha a rendelő két egymásután esedékes részletet nem küld be.

A tisztak ezek után várták a pénzt. A megbeszélés közepette történt megállapodás helyett a következők történtek:

Faragó László ügynök a rendeléseket, melyek közül kettő 1500—1500 koronáról, a harmadik 725 koronáról szólt, beküldte a cégnek s fölvette a 357 korona províziót. A cég a kézhez kapott váltókat február 5 én deponálta az egyik pénzügyosztáson, de csak február 8 án küldte el a képeket a rendelőknek.

Igy a tisztak ahelyett, hogy pénzt kaptak volna, képekhez és egy nagy csomó újabb adóssághoz jutottak. A képeket visszaküldték, ellenben, a megrendelés nem lévén visszavonható, a váltókat a cég peresítette s a tisztak most fizethetnek — semmiért.

Nem csinálhattak egyebet, pereltek ők is. Csalásért perelték Faragó Lászlót. Mikor az ügynök ezt megtudta, visszadta a cégnek a fölvevett províziót. Mikor a táblai tárgyaláson az iratokat ismertették, az elnök megkérdezte a vádlottat, van-e valami előadni valója.

— Könyörgöm szépen méltóságos ur, van. A följegyzéseimet elkérhetem a fogházortól?

Az elnök megengedte. A vádlott ekkor, belépillanva a jegyzeteibe, nagy bőbeszédűséggel és jártassággal adta elő.

— Bizonyítani kívánom . . . — Azt akarta bizonyítani, hogy a tisztaknak megmondta a kép idezállítását s azt helyezte kikérésbe, hogy tőlük viteti el a képeket. Azután a váltó körül

észlelt, állítólagos turpisságokat fejtegette, s mindenáron valami Farkas Sándort, mint az általa képviselt cég vezetőjét akarta bemártani.

Az elnök többször figyelmeztette, hogy a tárgyhoz nem tartozó dolgokat ne hozzon elő. S megkérdezte, hogy tudak-e a tisztak arról, hogy a cég a képekre a tulajdonjogát fenntartja a kifizetésig, tehát azokat eladni nem szabad.

— Könyörgöm szépen méltóságos ur, ez nem úgy volt. Én a Farkassal megállapodtam abban, hogy a képeket szállítás után eladom, hogy pénzt tudjak szerezni. Ez megállapodás volt köztünk, de oly rossz képeket szállított, hogy azokra nem is lehetett volna a pénzt előteremteni.

A kir. tábla aztán meghozta határozatát, melylyel helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A börtönbüntetésbe beszámított 3 hó és 20 napi vizsgálati fogságot.

— Megnyugszik?

— Könyörgöm szépen, semmiségi panaszt jelentek be.

— Ugy látom, maga nagyon jól ismeri a perrendtartást, hát csak mondja.

És mondta. Csak úgy fujta egymásután a paragrafusokat s azoknak pontjait, melyeknek alapján a semmiségi panaszokat felsorolta.

A győztesek.

*

Maresch Gyula.

Mikor a városházán újból felvetődött a két óráig tartó hivataloskodás, a tisztviselők egy ívet köröztettek a városatyák között. Aláírásokat gyűjtöttek egy indítványra, mely azt ajánlotta a törvényhatóságnak, hogy teremtsen új rendet és mondja ki: a városházán csak nyolctól kettőig szabad dolgozni.

Maresch Gyula aláírását is kérték.

— Én szíves-lelékkel jó barátja vagyok a tisztviselőknek, magamévá teszem minden ügyesbajos dolgaikat és kívánom is, hogy minél több szabad idejük legyen, — mondotta Maresch — de engedjék meg uraim, hogy csak huszonnégy órai gondolkodás után döntsék a fölött, vajjon aláírom-e ezt az ívet, vagy nem.

Es a tévovázás szöveget ütött az érdekeltek fejébe.

Mi lehet az oka Maresch huzódozásának?

Másnap újból felkeresték és Maresch mosolyogva fogadta az aláírásgyűjtőket, kijelentve, hogy most már örömet teljesíti a kívánságukat.

A küldöttség egyik tagja bátorságot véve megkérdezte, mi volt az oka a huzódozásának?

— Nagy sora van ennek — mondotta Maresch. Tetszik tudni, az én kedves barátom, Sáriót Domokos főkapitány eddig mindennap a hivatalból jövet betért a boltomba egy félórai csevegésre. Ha már most délután két órakor vége a hivatalnak és ő haza megy ebédelni, akkor elvesztem a Maresch-kaszinó díszét. Vége az öt órai sétáknak, vége a kaszinózásnak. Ehhez én az aláírással hozzájárulni nem akartam. Azonban most már nincs semmi baj. Sáriót megigérték, hogy a két órai hivatalos óra egyáltalában nem jelent változást. Akkor rendben van és kívánom, hogy az urak jó egészségben sokáig élvezzék a délutáni pihenőt.

Igen, a Maresch-kaszinó, az aradi Révai Mór bolt! Itt gyűlnek össze naponta a város előkelőségei, fesztelen diskurzurra, „egy plauschra” mint Sáriót főkapitány szokta mondani. Sok üdvös és emberbaráti mozgalom indult ki ebből a boltból, ahol a gyermeknek játékot árulnak és ahol öreg urak gyermekkori emlékeiken kontemplálódnak.

A bolt gazdája: Arad egyik legelőkelőbb ke-

reskedője, a városnak egyik legérdemesebb polgára, a polgári tisztas munkának tiszteletet parancsoló képviselője. Akik még emlékeznek, tudják, hogy a fővárosi nivón álló üzlet milyen keretből fejlődött azká, a mi: a városi és vármegyei elit-közönségnek kedves találkozó helye, a hol a tulajdonos széles látókörét, finom ízlését dicséri minden. Pedig valamikor csak hat és tizenhárom krajcárba került a Maresch Gyula boltjában minden darab. Ő meg Wadowsky Gusztáv voltak tudniillik az első messze országúrszben, akik a külföldön nagy fejlődést vett kazár-árut meghonosították.

Maresch vasszorgalma, becsületes üzleti elvei és élelmessége megszerettették őt is, üzletét is a közönséggel, melynek minden téren hajlandó hasznos szolgálatot teljesíteni. A város gazdasági ügyeinek nemcsak egyik legalaposabb ismerője, hanem legszorgalmasabb és legönzetlenebb ápolója is. Nincs olyan bizottsági ülés, melyről Maresch Gyula hiányoznék és nincsen olyan városi ügy, mely iránt ne tannsitana legmelegebb érdeklődését. Eme kiváló és ritka városatyai tulajdonságainál csak szerénysége nagyobb. A csendes, de lelkiismeretes emberek ama tiszteletreméltó esztályához tartozik, akiknek az a jelszavuk, hogy legszebb szónoklat — a tett.

Dörner János.

Amig az önálló vánterülettel meg nem lepnek bennünke, t(haj, ritka sor kellemes meglepetés) amig nagyobb pénzabőség nem szakad a nyakunkba, addig az ipar becsületét és fejlődését mindig csak maguk az egyes emberek viszik előbbre. Volt Aradon már évekkkel ezelőtt is egy olyan ipartelep, melynek a nevét is alig hallották az emberek. Haloxylint, gyújtózsínort gyártottak benne és robbanáshoz szükséges patronokat. Kinevelték az alapítóját. Azt mondták, hogy ez olyan áprilisi tréfa, mint mikor a gyereket elküldik április elsején a patikába, hogy vegyen békatollat. Ki hallott ilyesmiről, van az embereknek szükségük gyújtózsínorra? És ha van, akkor azt bizonyára csak külföldön kapni, ott lehet jó, amit itthon magyarok gyártanak, az csak a szalmát gyújtja lángra.

Dörner János az érettségi vizsga után beállt az ipartelepre — inasnak, megtanulta a gyújtózsínór gyártását. — Hogy-hogy nem, reájött arra, hogy ezen a pályán is többet kell tanulni, mint amit az embernek inaséveiben a fejébe vernek. És tanult. Előbb itthon, aztán külföldön s azután mikor hazajött, megint csak itthon. Ekkor azonban már nem a mesterséget tanulta, hanem azt, hogy milyen utakon lehet a mesterség-tudást érvényesíteni. És akkor rájött arra, hogy itt, ha valaki megbízható árut keres, akkor szalad Bécsbe, vagy a német sógorhoz, de idehaza nem kereskedik. Hát ő megcsinálta azt, hogy kereskedjenek. Produkált. Az ipartelep bővült, gyár lett belőle. Olyan gyár, mely a maga nemében ritkítja párját.

És rövid idő alatt egyre kevesebb bécsi, vagy német gyáros vágta zsebre a magyar pénzt. Sőt még meg is fordult a dolgok folyása. A külföldi pénz jön el Aradra.

A nehéz nevű micsodát már egy magyar vidéki városban is lehet vásárolni. Csöndesen, a nagydob verése nélkül, örökös tanulással, szorgalommal és becsvágygyal ma már az aradi gyújtózsínór gyár ott áll, hogy eljönnek megnézni a berendezését és a gyártmányait.

Most, hogy Dörner Jánost elszólították a gyárból, az irodájából és mint iparos embert megkínálták a városatyasággal, illő, hogy néhány vonással elmondjuk ezeket róla. Sokan tudják mindazokat, de mi számítunk rá, hogy az emberek feledékenyek. A gájiak, a munka emberei, magukat becsülték meg, ha a közéletben is helyt adtak egyik legszorgalmasabb nagyiparosnak. Honorálták szavazatukkal azt, hogy kapva kell kapni azon

az intelligencián és munkaerőn, amely már akkor is érvényesülni tudott, mikor mások kevés gondot fordítottak rá.

Ma, amikor mindenki szeret az iparpártolás jelszavával kacérkodni, nem lehet eléggé megtisztelni azokat a férfiakat, akik az iparpártolásnak ehhez a felszínre vetéséhez saját kezük munkájával adtak okot, tápot, alkalmat és éltető erőt.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A balkáni hercegnő, operett. A) bérlet.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral: A kormánybiztos, bohózat. Este rendezés helyárral: A balkáni hercegnő, operett. B) bérlet.

A balkáni hercegnő.

Operett 3 felvonásban. Írta: Frederick Lonsdale és Frank Curson. Zenéjét szerzte: Rubens A. Pál. Bemutató előadás.)

Lehár a Vig özvegygel a Balkán felé terelte az operettszerzők figyelmét. Fall megírta a Milliárdos kisasszonyt, melyben egy szerb herceg szerepel, Rubens A. Pál pedig szintén a Balkánra játsszatja alakjait. A balkáni hercegnő meséje után bátran hívhatnák a darabot a cochinkinai hercegnőnek is, de hát Rubens A. Pál, aki szabad óráiban különben Retchild Alfonz báró a Balkánra rendelte meg a librettót, és a szövegírók odaszállították. Szendrey Mihály pedig Aradra szállította ezt a Budapestben immár jubiláris darabot.

Ebben a darabban a legszebbek a hölgyek toalettjei. Dióssy Nusi szenzációs kosztümökkel kápráztatta el a publikumot és homályosította el a különben is homályos darabot. Ragyogóbbnál-ragyogóbb toalettjeiben nem balkáni hercegnőnek, hanem legalább is egy indiai maharadza feleségének festett. Rontay Boriska és Zalay Margit szintén kosztüm-kiallítást rendeztek és a darab így Rubens Pál zenéje mellett a szövegírók szegényes vénája dacára is tetszett.

A darab zenei része határozottan értékes erővel felette áll a librettónak. A zenéért érdemes megnézni a darabot, egyébként, ami benne jó, az Benkőné tántorítási ügyességét és tudását dícséri, ami rossz, azt a darab címe után felsorolt szerzők követték el. Pedig a színház, a rendező és szereplők mindent elkövettek, hogy a balkáni hercegnő olyan jó operett legyen, mint tesszem fel a Vig özvegy, de ez még sem sikerült. A már említett hölgyek kitűnő produkáltak, hasonlóképp Polgár, Beregi, Várnay és Vass, de ez mind nem hozott sikert a darabnak. Ha műsoron marad, ez nagyrészt a pazar ruhák diadala lesz, amelyeket valóban érdemes megnézni.

A darabot elég barátságosan fogadta a közönség. H. G.

* Nagy Zsigmond képkiallítása. Holnap nyílik meg Weiss Leó művészeti szalonjában Nagy Zsiga festőművész képkiallítása. A művés mintegy ötven képét hozta el a tárlatra. jobbra apróbb, de művészi vásznakat, amelyek bizonyára vásárlásra fogják serkenteni a műkedvelő közönséget. Nagy Zsiga Munkácsy tanítványa, de a világhírű mester hatása alig érezhető munkáin. Alig van egy-két kép, amelyeknek felfogása és színkeverése emlékeztet a nagy mester alkotásaira. Ilyen például a Van még a fenekén című és a mellette levő szalmalmos tájkép. Nagy Zsiga egyébiránt a modern iskola hívei közé tartozik, anélkül, hogy az impresszionista tulzások elragadnák. Előny-

ben részesíti a színezést, de azért a rajzot se hanyagolja el. Legnagyobb és egyúttal legsikerültebb képe a Szultán kedvence c. női akt. Ez nemesik az élőhús pompás meleg színezésével, hanem az alak megrajzolásában is kiváló. Szépek a levegős figurális képek, amelyeknek élénk színezése frissen, érdekesen hat a nézőre. A Hírek a munkásvilágból, Birkanyáj viharban, Szegény legény és gazdag leány és Déli harangzó ujszerűen érdekes felfogással, de sose tulzással megfestett képek. Van a kiállításán néhány sikerült pasztell és néhány apróbb tájkép (S k uram tanyája, Sukoró látképe stb.), amelyek talán a tárlat legsikerültebb képei. Ezeknek a képeknek különösen erőteljes festési technikája érdekes. Opál.

* Színészházasságok. A kassai színháznál a művészek és művésznők között nagy a szerelem. Egyszerre két színészházasságról is érkezik hír. Fái Flórá, a drámai hősnőt elveszi Ujvári Lajos, Hevesy Gusztikát, az énekes naivát pedig Sziklai József.

* Balkán hercegnő — másodsor. Rubens Pál operettje, A balkáni hercegnő, amelyet péntek este mutattak be, holnap szombaton kerül színre másodsorban abban a szereposztásban, amely a premiéren volt.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárral Guthi Soma énekes bohózata, A kormánybiztos kerül színre. Este A balkáni hercegnő van műsoron.

* A balga szűz. Henry Bataille szenzációs színműve, A balga szűz a jövő héten kerül bemutatásra. A darabban a társulat legjobb erői játszanak.

* A délvideki színikerület pályázói. A délvideki színikerületnek Polgár Károly távozásával megüresedett igazgatására tegnap járt le a pályázati határidő. A pályázók a következők: Márffy Károly dr., a győri színház főrendezője (Tihanyi Miklóssal, a Vgszínház művészeivel együttesen), Miklósi Gábor az alföldi színikerület igazgatója, Szalkay Lajos a székesfehérvári színház igazgatója, Kiss Árpád színikerület igazgatója, Mezei Béla, a győri színház igazgatója, Patek Béla a pozsonyi színház igazgató helyettese, Szabados László az észak-magyarországi színikerület igazgatója, Nagy Sándor az ungvári színház igazgatója, Szabó Ferenc a nyitrai megyei színház igazgatója, Remete Géza a délvideki színikerület főrendezője, Maribázy Miklós a kecskeméti színház igazgatója, Iván Sándor a délvideki színikerület titkára és Markó Elnér a debreceni színház tagja.

* Az árulás. Az emberi gonoszság egyik megdöbbentő megnyilatkozása a boszúállás. Számtalan tragédiát okozott már az életben a hazug rágalom, melynek egyik drámai esetét mutatja be az Uránia fenomenális műsorának egy egyszerű képe. Egy elbocsátott cseléd hűtlenséggel vádolja meg volt uróját és a szerencsétlen férj hitelt adva a hazug rágalomnak, elűzi a boldogtalan asszonyt. Rómes csapás szakad később a boldogtalan emberre, egyetlen kis lánya meghal. Künn a temetőben a gyermek sírján aztán a közös fájdalom meghozza a békét, amit a boldogság napjaiban nem tudtak megtartani. Elragadóan szép kép ez, a temetői jelenet pedig egyike a legmegrázóbbaknak. A művészi siron meglevenedik a busuló anyával, az elhunyt gyermek képében, és ő egyesíti ismét a szétvált házastársakat. Az Uránia klasszikusan szép műsorát mindenkinek a legmelegebben ajánlhatjuk, mert ennél pazarabb szórakozást Aradon még nem nyújtottak. Szombaton és vasárnap egyébként ismét színre kerül a Leányvásár. 241

* A Burmester hangverseny előtt. Már csak egy nap választ el a szenzációsnak ígérkező Burmester hangversenytől. Vasárnap este zajlik le a nagyjelentőségű művészi esemény és sikere már is biztosítva van azáltal, hogy a jegyek csaknem mind elfogytak. A kereslet a jegyek iránt oly nagy, hogy valószínűleg esti pénztár nem is lesz, mert akkorára már az összes jegyek elkelnek. Állóhelyekre szóló jegyek is már nagyon korlátolt számban vannak. — Weiss Leó hangversenyirodája tisztelettel arra kéri a közönséget, hogy helyét háromnegyed nyolcig foglalja el, mert a hangversenyt pontban nyolc órakor megkezdik. A hölgyközönséghez pedig azzal a kérelemmel fordul, hogy tekintettel a terem zsúfoltságára, kalap nélkül sziveskedjék megjelenni. Jegyek még igen csekély számban kaphatók Weiss Leó hangversenyirodájában.

* Az Apolló-színház első műsora. Szombaton délután öt órakor nyílik meg az Apolló-színház. A teljesen világvárosi zsánerben berendezett színház szenzáció számba megy. Az Apolló-színház tulajdonosai nem kimélték sem fáradságot, sem költséget, csak hogy az aradi közönségnek legyen egy elegáns, szép és tiszta szórakozó helye. Az Apolló-színház első műsora, mely Pathe Freres világhírű párizsi filmgyárosok eredeti felvételei, elég garancia arra, hogy a közönség kitűnően fog szórakozni az új mozgófénykép színházban. Az új színház kiválóan érdekes műsorát itt közöljük: Legénybucsu, komikus jelenet az esküvő előtt. Griffvadászat Afrikában, látványos felvétel. Mória a jelmezestélyen, humoros életkép. A Gésák, japán mimodráma. Játsszák: H. Ugadava és Kawamura. Bányák Malakkában, természet utáni felvétel a cinkebányászásról. Mozgó Revue, aktuális események mozgófénykép felvételekben. Minden héten új felvétel, az aradi Apolló-színház állandó műsorja. Kató szabadságon, humoros kép. Kirándulás kormányozható lég-hajón, ut a vierwaldstätti tó fölött Luzernán át, természet utáni felvétel. Maxi a kinematografában, kacagtató életkép.

Éj, éj, bűvös-bájos éj.

— Betét „A balkáni hercegnő” című operettben. —

Énekli: Dióssy Nusi.

Éj, éj, bűvös-bájos éj,
Szívem csak érted éj,
Éj, éj, bűvös, csábos éj,
Szöghajú szép tündér,
Koldfény szötte selyemfátyolod,
Fáradt híveid elattatod,
És ébred, Éjszakám véled
A vig, édes fényes, nyüzsgő, pezsgő
Bizsergő élet.

Refrén: De szép is, a mikor leszál az éj!
Barátom, legyen eszed, éjjel éj!

Mulass, huzass,

Az élet így uras.

És bűvöl, bajtól sose féj!

De szép is, a mikor az éj leszál!

Reánk az élet annyi fénynyel vár.

Ne vess, szeress, gondot félre vess,

Gsakis zülleni, zülleni, zülleni érdemes.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-		
lőállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

Botrány a seprősi állami iskolában

— Pofon után revolver. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 2.

A seprősi állami iskolánál tegnap, december 1-én igen furcsa, de a viszonyokat ismerő előtt nem váratlan eset történt.

Minden esztendőkoron délelőtt 7 órától 12-ig az ismétlődő iskolások (12—15 évesek) oktattatnak az elméleti ismeretekben. Minden óra után 5, tíz óra után pedig 10 perc szünet szokott lenni. Tegnap is Bustea Loránt áll. tanító 8-tól 10-ig a leányoknál, egyik kolleganője pedig a fiuknál tanított. Tíz órakor a növendékeket kiengedték s ekkor Bustea Loránt átment a fiuk termébe, s hol számtani kellett tanítania 10-től 12-ig s a leányok termét átengedte Bucsy Mihály igazgató-tanítónak, aki 10-től 12-ig a leányokat volt hivatva tanítani.

Tíz óra után a fiuk termébe ment Nagy Géza tanító, oda, ahol Bustea Loránt a naplónál a tanítandó anyagra vonatkozó bejegyzéssel volt elfoglalva. Nagy Géza a szekrényben motoszkált, csapdosta az ajtókat, mintegy provokálni akarván Bustea Loránt figyelmét. Ez azonban nem szólt semmit. Nagy Géza kiment s a folyosón erős szavak kíséretében Bustea egyik növendékét úgy ütötte arcul, hogy annak kalapja messze elrepült, neki esett a falnak, arca rák-vörös lett s földagadt.

A csattanásra kiszaladt Bustea Loránt, hogy megnéze, kit ütöttek pofon s látván a növendék állapotát, melyis, mint tanítója, ugyanis mint ember azt a tanácsot adta, hogy az esetleges nagyobb bajnak elejét veendő — menjen haza s szülőjével jelentkezék az orvosnál. A fiu elment, Bustea Loránt pedig — a 10 perc leteltén — a tanterembe ment, hogy a bejegyzést befejezze s a növendékeket a tanítás folytatására végezt beszólítsa. Mindjárt ezután nyomában bement Nagy Géza tanítóval Bucsy Mihály igazgató-tanító, s ki a teremben már előbb is minden cél nélkül sürgött-forgott. Magukon kívül rohantak neki a kötelességét teljesíteni akaró Bustea Loránt tanítónak. Nagy Géza Bucsy Mihály elébe vágván, fölrontott a pódiumra, ökleit rázva, alig három ujjnyira a meghökkenett s egy helyben álló tanítótól megállott.

Mindketten torkuk szakadtából, a bámu'ó növendékek szemeláttára ordították:

— Igen? Hat igazat? stb...

Számtalan igen erős megjegyzésükre Bustea Loránt hivatkozva hivatalos elfoglaltságára, többször kiutasította őket, de hasztalan. Nagy Géza azt mondta:

— A termemben vagyok, tudja?

A növendékek egymás hátán állva, nézték s jelenetet. Bustea pedig ismételt kiutasította őket a teremből, ahol máskor Nagy Géza szokott tanítani, de most sem neki, sem Bucsy Mihálynak semmi keresni valója sem volt ott, mert Bustea Lorántnak volt órája.

Egyszerre mind a kettő az ajtóhoz megy, s gyermekeket ki, Bustea Lorántot pedig bezárják s gyorsan visszafordulnak.

Ezt látva Bustea Loránt, a fogason csüngő táskájából revolverét kabátja zsebébe csuszította s a tábla mögé hátrált. Bustea ugyanis állandóan fegyvert hord magával, melyre az engedélyt még a nyáron kérte s kapta meg önévédelmére, nem érezvén életét biztonságban.

Bucsy és Nagy meglátva a mozdulatot rögtön tudták, hogy a revolver Busteánál van, s annak köszönhető, hogy még komolyabb események nem történtek; ott maradtak, az ajtótól tőle utban, visszafordultak s dühösen ugrán-

dozva az ajtót kinyitották, melyet a növendékek kívülről fessegetni próbáltak már, hogy bejussanak. Irtóztatón kiabáltak:

— Ugy? Hát revolverrel jár az iskolába? Csak ezt akartuk! No, megálljon! Láttátok gyerekek a revolvert?

Mire a növendékek természetesen nemmel válaszoltak.

Bustea erre nem szólt semmit, hanem behívta növendékeit s az izgalomtól kimerülten tanítását a ig tudta folytatni. Az esetet személyesen jelentette be Paikert Henrik gondnoksági elnöknek s hivatkozva, hogy őt az inzultus hivatalos funkciója közben érte, kérte a kir. ügyesség beavatkozását.

Jellemző, hogy az iskolaszolgá, ki felett Bucsy rendelkezik, a gyermekeket elakarta tolni az utból, hogy tanuk ne lehessenek.

HIREK.

A bécsi új vízvezeték felavatása.

— A király Budapest és Bécs közeledéséről. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 2.

Az felségéről elnevezett második bécsi hegyi vízvezeték ma ünnepiesen felavatták és átadták a használatnak. A második hegyi vízvezeték több mint 90 millió korona költséggel építették. A víz a Hochschwaben-hegy északi lejtőjéről a Salza forrásterületéről jön úgy, hogy Bécsig 170 kilométernyi utat tesz meg.

Az ünnepies felavatás előtt délelőtt 9 órakor a Szent-István székesegyházban Nagel koadjutor ünnepies nagymisét celebrált, amelyen az alpolgármester, a városi hivatalnokok, a városi tanács, a községtanács és a városi hatóságok vettek részt.

Délelőtt 11 órakor kezdődött meg a város háján az ünnepies felavatási aktus.

A terem gazdagon volt díszítve. A kupolafülkében szobrokkal díszített rögtönzött kúrmélyedés volt, ahova az új vízforrás első sugarait vezették; művészi festmények voltak kiállítva.

Az ünnepség résztvevői a templomból vonultak a városházára, míg a király egyenesen az ünnepély színhelyére hajtatott.

A felavatáson részt vettek Bárczy István budapesti polgármester és Vasziljevics János alpolgármester és mindketten magyar díszruhában. Amint a király őket meglátta, odament hozzájuk, s magyarul így szólt:

— Nagyon szép, nagyon örülök, hogy az urak eljöttek Bécsbe. Egyáltalán nagyon örülök, hogy Budapest és Bécs képviselői ismételve tesznek egymásnál látogatást.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 3-án az időjárás: sok helyütt csapadék, később hűvösebb.

— Vilmos császár — a kolozsvári egyetem tiszteletbeli doktora. Kolozsvárról táviratozza tudósítónk, hogy az egyetem tanácsa ma délutáni ülésén Vilmos német császárt az egyetem tiszteletbeli doktorává nevezte ki. Ennek az az indokolása, hogy Vilmos császár a berlini egyetem jubileuma alkalmából kilenc millió márkát gyűjtött tudományos célra. Hogy mikor és milyen körülmények között adják át a tiszteletbeli doktori oklevelet a császárnak, afelől még nem határozott az egyetem tanácsa.

— Ártatlanul halt-e meg Reöck István. Balassagyermatról jelentik: A városban most megint sokat beszélnek a szécsényi drámáról. Arról van szó, igazat mondott-e a szerencsétlen Reöck István halálos ágyán, vagy csak a galléria mondatta vele, hogy nem volt viszonya Szőkénével. Simonyi Lajos járástíró kel a halott igazának védelmére és erősitgeti, hogy bizonyítani tudja Reöck alibijét. A kritikus éjjelen ugyanis nagyobb társasággal Reöck István is náluk volt vacsorán. A fiatalember éjjel felé távozott el tőlük, a társaság több tagjával, akik hazakisérték. Reöck még felköltötte házi-asszonyát, hogy borogatást tétessen előző napi párdajban megsebesült karjára. A nevelőnő tehát nem mondott igazat akkor, amidőn azt állította, hogy látta Reöcköt éjjel felé besurranni Szőkénéhez. Ezért valószínűleg új tárgyalást fognak elrendelni ebben az ügyben. Ezzel szemben illetékes helyről a következőket jelentik: Meg kell állapítani, hogy a fentebbi körülményt a háromnapos főtárgyaláson az ügyész bizonyítani kívánta, de ennek bizonyítását a törvényszék nem rendelte el. Ezen végzés ellen az ügyész semmiségi panaszt jelentett be, a koronabíró pedig azonban a semmiségi panaszt visszavonta. Ez alapon tehát perújítással élni nem lehet, mert mint a törvényszék határozata indokolásában kijelentette, ez a körülmény a bűnösség elbírálására teljesen indifferens.

— A miniszterelnök zsarolója. Budapestről jelentik: A rendőrség ma egy igen jó családból való, de teljesen elzüllött embert tartóztatott le. Csepreghy Ferencnek hívják, a ki álhirlapírónak csapott fel s főleg munkapárti képviselőket igyekezett megzsarolni. Egy szeles körben ismert, előkelő képviselőnek nyomtatott brosürát küldött azzal a fenyegetéssel, hogy amennyiben nem küld neki ötszáz koronát, szétküldi a röpiratot az egész országba. Tegnap már magának a miniszterelnöknek is küldött fenyegető levelet. A levelet a miniszterelnök titkára, Bárczy István dr. vette át, aki rögtön látta a zsarolást, felsietett a főkapitányságra és megtette a feljelentést Erre aztán Csepreghyt letartóztatták.

— Bonyodalmak egy hercegi birtok körül. Szombathelyről jelentik: A vasvármegyei Baltavár. Thurn-Taxis herceg híres uradalma december 22-én ismét újra került. Utolsó tulajdonosa, Thurn Taxis Egon Miksa herceg, a király keresztfia már régen bucsut mondott a kastélynak és bécsi palotájában él. Október végén Baltavár árverés útján potom áron a nyír-amadai takarékpénztár tulajdonába ment át. Ez egy kis vidéki pénztár, amely egy millió kilencszáznyolcvanötezer koronáért vette meg a több, mint három milliót érő uradalmat. A takarékpénztár megett a budapesti Leszámitoló- és Hitelbank áll. A herceg több megkárosított hitelezője az árverés után tiltakozott a zártkörű ak'ns ellen és a vasvári járás-bíró mint telektönyvi hatóság helyt adott a hitelezők érveléseinek, december huszonegedikére utólagos árverést hirdetett. A hitelezők élén Miller Emil lovas, a bécsi tézse elnöke áll. Bizonyos, hogy az új árverésen a birtok kétmilliónál jóval nagyobb áron fog elkelni.

— Szegény tanulók ebédsjele. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület f. é. december hó 3-án, déli fél 12 órakor — a Weitzer-utcai közösi fuiskola épületében — osztja ki istá-poltjainak az első ebédet, mely ünnepségre az érdekelteket tisztelettel meghívja özv. Hanser Károlyné, h. ezredesné, egyesületi elnök.

— Bismarck volt titkárának halála. *Berlinből* jelentik: Armin Herman grófit, az urak háza tagját, aki 1872—74-ig Bismarck herceg titkára volt, este egy közuti kezei elgázolta és életveszélyesen megsebesítette.

— Leégett gőzmalom. *Kassáról* jelentik: Az itteni hatalmas Hungária-gőzmalom lisztraktáraival és egész felszerelésével ma délben a lángok martaléka lett. Tizenegy óra tájban csaptak ki először a lángok és feltartóztathatatlannul haladtak tovább úgy, hogy a tüzet eloltani teljességgel lehetetlen volt. A tüzoltóság munkája egyedül a tűz lokalizálására szorítkozott, a mi szintén csak nagy erőfeszítéssel sikerült. A lángok átcaptak a szomszédos bérházba és az is csakhamar égni kezdett, de azt sikerült elnyomni. A tűz a malom gépházában keletkezett. A kár egy millió korona, de biztosítás révén megtérül.

— Halálozás. *Budapestről* jelentik: Ma este *Liposey Ádám* országgyűlési képviselőnek, a *Borszem Jankó* szerkesztőjének felesége meghalt egy fővárosi szanatóriumban. *Liposey* felév előtt vette feleségül *Sarbo Juliát*, egy lipótvárosi előkelő család sarját. Az ur nő hamarosan megbetegedett és egy fővárosi szanatóriumban ápolták. Nemsokára asztán *Liposey*t is súlyos idegbetegség támadta meg és most egy külföldi szanatóriumban tartózkodik.

— Vörös kártyázás. *Budapestről* jelentik: A fővárosi pályaudvar melletti vendéglőben tegnap este *Gyöngyösi Péter*, *Pásztorosik Miklós* napszámos és egy odavetődött ember kártyáztak. A szerencsés *Pásztorosik*nak kedvezett, aki elnyerte többek között *Gyöngyösinek* 14 koronáját. *Gyöngyösi* ezért megharagudott és bicskával támadta meg *Pásztorosik*ot, követelve a pénz visszaadását. *Pásztorosik* a vendéglőből kiszaladt. *Gyöngyösi* azonban uólérte és hátulról késével megsejtta, társai pedig elvették pénzét. A rendőség *Gyöngyösi Pétert* és egy 16 éves napszámost, a ki a pénz elvételével segédkezett, letiltatja.

— Újabb koleracsot Torontóban. *Temesvárról* jelentik: *Kistorák* torontálmegyei községben a napokban egy *Géczi Tódor* nevű ötven éves napszámos koleragyanus tünetek között megbetegedett. *Nónay Pál dr.* járása a beteg ürülékét felküldte az országos higiéniai intézetbe, ahonnan ma értesítés érkezett, hogy *Géczi Tódor* kolerában betegedett meg. *Torontó* ispánja ennek következtében a *Kistorák*, valamint *Nagyv* névre is elrendelte a zárlatot. *Torontóban* teljesen elszigetelten állnak az emberek.

— Kérdelem a drágaságok: *Hevesvármegye* legelőterjesztést tesznek a borsára. A marhakereskedők keresik fel a vásárokat utakon vessik meg a gőzautókat a vásáron busz javaslat szerint a szabványt, hogy vásárok és venni csak a vásárokon.

— *Hyer város* közgyűlése január 1-től városi tejet 10.000 liter tejet.

— Az aradvár december 7-én délután öt óráig tanácsot tart.

— A kereskedők házának. *Műnz Márton*, a *Műnz I.* óg tulajdonosa, ógja ötvenéves főnállásának alkalmából 180 (egyszáznyolcvan) koronát adományozott az *Aradi Kereskedők Köre* háziépítési alapjának. Az adományért ezton is köszönetet mond *Tedeschi Viktor* elnök.

— Ridikül lopás. Ma este hat és hét óra között a *Fa-utca* sarkán *Heller Sománé*, kereskedő neje, továbbá *Erzsébet* és *Ilona* nevű leányai vakmerő ridikül tolvajjal kerültek szembe. Egy fiatalember a három hölgynek utját állta és egy villámgyors mozdulattal kiszakította *Hellerné* kezéből 65 korona készpénzt tartalmazó ridiküjét. A rendőség a lopással *Opreán Antalt* gyanúsította meg és elő is állította. A szembesítésnél *Hellerék* nem egész határozottsággal ismerték meg támadójukat és ezért a rendőség *Opreánt* szabadon bocsátotta. A nyomozás folyik.

— Végzetes cigarettázás. *Sátorajaujhelyről* írják: *Havilla István* kártyossegéd munkaadójának lakásán ittas állapotban elaludt. Égő cigarettájától az ágya tüzet fogott és ittas fővel nem birt a lakásból kijutni. Reggel a hábeliek eszméletlenül állapotban találták meg nagy füstben és kórházba szállították, a hol csakhamar meghalt.]

— Elragadtatással szemléli mindenki *Weinberger Ferenc* jó hírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ujdonságait. Nagy briliáns-, ékszer és ezüstneműek raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. *Mesés olcsó árak.* Telefon 439. 4399

— *Francia likörök* legbiztosabb készítésére — hásilig — a likör aroma 1 füveg 60 fillér. *Vojtek és Weisznál.* 279

— *Perzsaszőnyeg raktáram* *Deák Ferenc* utca 40. sz. alatt megnyitott. Tisztelettel *Schwarz Zsigmond.* 3698

— Az átutazók figyelmét tisztelettel fűhivjuk arra a körülményre, hogy az *Aradi Közlöny* a vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvény társaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

Nyomatványok beszerzésénél kérjük forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, esimes tiszta kivitelű nyomatványokat készítenek. Nyomdánk olyan modern rendezve, ahol bármily igényeket elégíteni. Készítünk...

Zsurozó színésznők.

(Fővárosi levél.)

Amikor a színpadon nagy események játszódnak le, a színpadok mögött és az öltözőkben is mozgalmak az élet. Ide számítjuk a művésznők otthonát is, ahol a színpadon éppen úgy zsuroznak, mint minden más elegáns háziasszonynál.

Csak hogy a színésznő nem egykönnyen tűzheti ki előre a hét valamelyik napját, melyen ismerőseit rendszeresen fogadja. Beleszól egy nagy hatalom — a műsor. Minden héten avizáljon 30—40 vagy még egyszáz ennyi embert, hogy „szünetemre, a holnapi zsuroom elmarad, mert játszanom kell”.

Vizváry Mariaka elmésszen oldotta meg ezt a kérdést. Finom kártyákat nyomtatott ezzel a szöveggel:

Tisztelettel tudatom, hogy minden hétfőn délután — amikor nem játszom — otthon maradok.
VIZVÁRY MARIKA.

Ily módon nem ő az oka, ha látogatói hiába csengettek be nála, mert nem nézték meg a színpadot. (Mondják, hogy *Tóth Didi* igazgató csupa tapintatból foglalkoztatja ezt a nagyon tehetséges művésznőt, hogy kényelmesen fogadhasa a zsurovendégeit.)

Az egyik zsuroján egy régi, kedves remizancia került szóba:

Akkor még *Vizváry Mariaka* csak a színpadon játszotta a „Váljunk el” főszerepét. *Tapolczai Dezső* nének írta a nevét. Új családja volt. Valami hajdumegyei faluból hozatta, heva még csopirágó komédiások se vetődtek, nem hogy színészeket látott volna.

Nagyon érdekelte a művészpárt, milyen benyomást tenne *Zsuroira* egy *Nemzeti* színházi előadás. *Vizváry Mariaka* egy olyan darabban szerzett neki karstati jegyet, melyben neki nagy szerepe van.

Amikor előadás után a vacsoraszínház ültök és *Zsuroi* felhordta az ételt kérdeste:

— Nos, Zsuro...

A múlt héten nagy zavarba hozta inasának figyeltlensége. A művész nő kissé későn adta ki az utasítást, hogy menjen ferbandhoz s hozzon édes és sós süteményt a teához. Nem tartotta szükségesnek megmagyarázni, hogy a lakásához legközelebb eső Kossuth Lajos utcai fióküzletbe menjen. A fiu csak a főútletről tudott, elment hát a Gisella-térre. Még csak villamosra semült. Természetesen egy óráig maradt el.

A háziasszony azalatt tükön volt. Vendégei megérkeztek, némelyik már el is ment és a teát csak pusztán szolgáltathatta föl. Hogy a figyelmet az „anyagaktól” elterelje, a piaci babáját hívatta be, aki most a Szóciából szerződöttetett „nurse“-től az angol nyelven kívül — járni is tanul.

Az egyik látogató tréfásan jegyezte meg:

— Hedda, te most egy nivón vagy a fiacs-káddal.

— Hogyan?

— Hát te is most tanulsz járni a divatos szűksoknyádban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, dec. 2.

A vetésekre a sok csapsdék nem kedvezőtlen, azonban már elég lenne belőle. A mezőgazdasági állapot általában kielégítő.

A gabonafizlet irányzata szilárd.

A mai piacon elkelt:

1500 mm. buza	10.00—10.20
800 mm. tengeri	4.50—4.60
Zab	7.40—7.50
Rozs	6.70—6.80
Árpa	6.80—7.00

Az árak ötven kilogramonként, korenákban értendők.

Budapesti áru- és értéktézés.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 2

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálás korlátozott, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilogramonként.

	DÉK	7 órai
	zárlat	zárlat
11.14—11.15	11.13—11.14	
11.06—11.07	11.08—11.09	
11.03—10.83	10.83—10.83	
	7.99—7.91	

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsernokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogramonként korona értékben.)

1910. Dec. 2

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	—	9.70—9.80
76	—	—	—	—	9.85—9.90
77	—	—	—	—	9.90—9.95
78	—	—	—	—	10.00—10.10

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	—	—	—	—	9.50—9.60
Rozs	—	—	—	—	6.70—6.75
Árpa	—	—	—	—	6.70—6.75
Zab	—	—	—	—	7.00—7.10
Tengeri	—	—	—	—	6.20—6.30
Tengeri (ul)	—	—	—	—	4.40—4.45

Felélős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, 1910. évi december hó 3-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

A balkáni hercegnő.

Operette 3 felvonásban. Irta: Frederick Lonsdale és Frank Curson. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Rubens A. Pál. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Stefánia	Dióssy Nusi	Magda	Sz. Rontay B.
Sergiusz	Huszár K.	Max Hein	Beregi S.
Borsics gróf	Vass Jenő.	Blätz	Polgár S.
Radomir	Herold E.	Zsófia	Zalay Margit.
Várna	Szabó Lajos.	Emil	Kukcsár L.
Olga	Sütő Manel	Henrik, pincér	Várnay Jenő

Közdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadág-tér mellett.)
Műsor 1910 dec. 3-án, szombat:

1. Bandika kalandja Humoros. — 2. Női akrobaták. Színes sportkép. — 3. Az árulás. Dráma. — 4. Párhorgászok. Kacagató. — 5. Krisztánta. Lérványosság. — 6. Az áldozat. Szenzációs dráma. — 7. Kécsge ur sportol. Humoros. — 8. Egy kis gyermek története. Dráma. — 9. A mostoha. Dráma. — 10. Mozgófénykép újság. Aktualitások.

Az előadások tartama 1 óra fél óra.

Előadások d. u. 5 óráig kezdve.

Helyárak: I-és hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fill.

Arad, december 2-án. Leányvásár.

NYILTTER.

6611

Soha többé!

nem cserélem szappanomot, amióta a BERGMANN-féle (Steckenpferd védjegyű) LILJOM-SZAPPANT — Bergmann és Tea Tetschen a. E. gyártmánya — használom, mert ez a leghatékonyabb gyógyszappan nyári szeplők ellen, nemkülönben e szappan által szép, puha „tájt” kap az arc. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriarban és parfümeriarban. 962

Öszentanna legforgalmasabb helyén, 30 év óta fennálló Böhmféle

ház

melyben ugyanilyen idő óta jóforgalmu üzlet és italmérés volt, szabad kézből

eladó,

vagy haszonbérbe eiskiadó. Azonnal birtokba vehető. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál: Mann Schillinger cégnél Kis-... (Arad, ye) Telefon

4417

örjegyzőségnél azonban egy, lehetőleg kiveles

ok

etik, korona, lakás, ezők okmáiban, vagy ák be alul-

4416

oltán,

7149 - 1910. tkvi sz.

Arverési hirdményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaufmann Sándor végrehajthatónak Mihucz Péter végrehajtást szenvedő elleni 1800 kor. tőkekövetelés és jár.; valamint a Gyulavidéki Takarékpénztárnak és a Kisjenői Takarékpénztár csatlakozó végrehajthatóknak 1400 kor. illetve 550 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a kisjenői kir. járásbiróság területén levő, Sikló községben fekvő, a sikló 271. számú tjkvben A. I. 13-16. sorsz. a. felvett ingatlanoknak Mihucz Petrut illető felerészére 826 korona, a sikló 921. sz. tjkvben A. I. 3-5. sorsz. alatti ingatlanra 812 korona és ugyanazon tjkvben A. + 1. sorsz. alatti ingatlanra 144 koronában, ezennel megállapított ki kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi február hó 14. napjának d. e. 9 órakor Siklós községházánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított ki kiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 82 kor. 60 fillért, 81 kor. 20 fillért, és 14 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t.-c.

170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattam.

Kisjenőn, 1910. évi október hó 26-án.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kovács,
kir. járásbíró.

4413

593 - 1910. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a néhai Szucs Jank bogyesti örök-hagyó hagyatékában 1910. évi október hó 28-án, a hagyatéki leltárban 1-18 tétel alatt felvett és 1804 koronára becsült tehének, koca, kádak, kocsi, széna, buza és egyebekből álló ingók nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a nagybutyinyi kir. járásbiróság mint hagyatéki bíróságnak 1910. é. 282/24. sz. végzése folytán, Bogyest községben leendő megtartására 1910. évi december hó 7 ik napjának d. e. 10. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Kelt Nagybutyinyban, 1910. évi november hó 22-én.

Walder Izsó,
kir. bír. végrehajtó.

4415

Keresünk expediciónk részére egy kisegítő nő vagy férfi munkaerőt. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

**Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
hogy bevásárlásaiknál a lapunkban olvasott hirdetésre hivatkozni sziveskedjenek**

**Nélkülözhetetlen háziszer
„Doré” sósborszesz.**

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejtájás, lábfejás, oldalszurás, hátfájás és cauzos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

**Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt
44 fillér.**

Főraktár: HAJÓS ÁRPAD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welsz drogueriájában kapható. Vigyázat a DORÉ névre.

ÚJ ÜZLET ARADON.

November elsején Andrásy-tér 20. szám alatt a Kősponti szálloda mellett

Ékszerész és órászületet nyitottam.

Dus raktárt tartok: drágakő, arany és ezüst ékszerekben, arany ezüst és acél óra különlegességekben, továbbá ezüst és prima china ezüst tárgyakban, úgy hogy a legkényesebb izlésnek is teljes mértékben megfelelhettek.

JAVITÓMŰHELYEMBEN

mindennemű szakbavágó munkák, óra és ékszerjavítás, továbbá átalakítások a legnagyobb szakavatottsággal jó jótállás mellett végeztek. Mint üzletembernek és iparosnak elveim: 4135

Szoliditás, olosóság és megbízhatóság

úgy árák mint a végzett munka tekintetében, a miről remélhetőleg módomból lesz meggyőzni a tisztelt közönséget. — Tisztelettel

FELLNER SAMU,
órász és ékszerész.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vadászkürti szöke bajusz.

Nem csalódtam. Amily meleg volt a pillantása előbb, oly édes a beszéde később, találkozásunknál. Azóta folyton magára gondol és ma délután 6 órára várja Carmen.
4403

Árva leány!

Jelentkezzék a kiadóban.

Pénztárnoki állást keres

egy intelligensebb nő, ki ovadékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

Egy 40 év óta fennálló

kefekötő üzem anyaggal és felszereléssel együtt, öregség miatt jutányos áron átvehető. Értekezhetni özv. Kovács Lajosné Arad, Kismolnár-utca 8. sz.
4401

Butorozott szobákat keresek,

Verhovai lakás-főzvetítő és adásvételi iroda, Bercsényi Miklós-utca 1. sz.
4411

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek.

Varrónő

ajánlkozik házakhoz. Elvállal divatos kosztümök készítését legolcsóbban. Kocsis Margit Vass-utca 4-5
4418

Vidéken

jó forgalmu pékség más vállalat miatt eladó. Több évre cukrázdával is alkalmas, forgalmas helyen. Cim a kiadóba.
4394

Jó házból való

fiu, tanoncnak fűszer és rőfös tizlemben felvétetik. A német és román nyelv tudása szükséges. Cim Vörös Andor Silingyia. 4366

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban.
4006

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettkapok kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16.
671

Kerpel Jzso

ajánlja 90.000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon.
525

Kifutó

jó bizenyítányokkal felvétetik. Robicsék Józsefnél József főhercegnut 3. sz.
4419

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahelyet. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weltzer János-utca.
1651

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért.
4407

22824—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382—228—1897 sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékhely” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 8 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi

vagy évi bér mellett szolgáló helybéli vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag, vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szab. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjfizetést elrendelő szabályrendelet életbe lépté előtti, vagyis 1882 év előtt léptek szolgálatba s azóta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati idejében nem számítható. A szolgálati idő tartamában beszámítható az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szünt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik, el-

sőbbségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgáltak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyv és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni, ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottat fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1910. november 22.

Kapitányi hivatal.

INGYEN!

javitom a nálam vásárolt cipőket!

3307

Cipő, kalap,
uri divat cikkeket
Korányinál

Szabadság-tér 3. szám

(volt Winternitz-féle helyiség)

veszünk a legjobban és legolcsóbban.

Kizárólagos lerakata a híres

Moskovits-féle ANATOMIAI CIPŐKNEK.

Nagy választék Loden kalapokban.

Vizmentes vadászcipők.

Óriási választék téli utcai és házi

Comode cipőkben.

Saját érdekében nézze meg kirakataimat!!

Vendéglősök és hentések figyelmébe!

Nagy-
mennyiségű

znalmi ecetes és vizes ugorka

szállítmányom érkezett, melyet igen jutányos áron hozok forgalomba. Kapható:

ifj. Honry Jenőnél Arad, Edelspacher-utca 20. szám.

4863